

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Kardos Judit Ildikó ügyvéd által képviselt felperesnek a ... alapszervezeti titkár által képviselt alperes ellen jognyilatkozat pótlása iránt a Gyulai Munkaügyi Bíróságnál 1.M.320/2009. szám alatt megindított és másodfokon a Békés Megyei Bíróság 3.Mf.25.657/2009/3. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen a felperes által előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán

- tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a Békés Megyei Bíróság 3.Mf.25.657/2009/3. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak - felhívásra - 36.000 /harminchatezer/ forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

I n d o k o l á s :

A felperes a keresetében azt kérte, hogy a munkaügyi bíróság ítéletével pótolja T. T. J. munkavállalója, szakszervezeti tisztségviselő munkaviszonyának rendes felmondással történő megszüntetéséhez szükséges szakszervezeti egyetértést, amit az alperes 2009. május 27-én megtagadott.

A Gyulai Munkaügyi Bíróság 1.M.320/2009/8. számú ítéletével a felperes keresetét elutasította.

A megállapított tényállás szerint a felperes munkáltató 2009. május 21-én tájékoztatta az alperes szakszervezeti szerv titkárát arról, hogy a ... Zrt. költségcsökkentő intézkedései következményeként a munkaszervezet átalakítására, illetve létszámcsökkentésre kényszerül, amely 14 fő munkavállaló munkaviszonyát érinti. Kérte T. T. J. szakszervezeti bizalmi munkaviszonyának rendes felmondással történő megszüntetéséhez az alperes egyetértését. Az alperes 2009. május 27-én kelt válaszlevelében nevezett munkaviszonyának megszüntetésével nem értett egyet. Ennek indokaként azt közölte, hogy T. T. J. 2007. óta főbizalmi tisztséget tölt be az alapszervezetben, a gazdasági társaságok

szakmai képviselője. Helyi szinten ő kezeli a leányvállalatoknál jelentkező érdekképviselési problémákat és ő él jelzéssel a helyi szinten megoldhatatlan problémák tárgyában a felettes érdekképviselési szervek felé. Ebben a minőségében nélkülözhetetlen az alperes számára. Elfogadottságát jelzi, hogy az Üzemi Tanács és a munkavédelmi képviselő választásokon a munkatársak közel 83 %-a szavazott rá. Neve garanciát jelent a gazdasági társaságokban dolgozó kollegák számára, kivívta a szakszervezeti tagok és a szakszervezeti vezetők bizalmát. Rendkívül ismert és elismert személyiség a munkatársak és a szakszervezeti tagok előtt.

A munkaügyi bíróság a lefolytatott bizonyítási eljárás eredményeként arra a jogkövetkeztetésre jutott, miszerint T. T. J. választott szakszervezeti tisztségviselő munkaviszonyának megszüntetése elnehezítené az alperes szakszervezeti szerv működését, ezért a felperes jognyilatkozat pótlása iránt előterjesztett keresetét elutasította.

A felperes fellebbezése folytán eljáró Békés Megyei Bíróság 3.Mf.25.657/2009/3. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

A másodfokú bíróság osztotta a munkaügyi bíróság ítéletében kifejtett azon álláspontot, mely szerint az érdekérvényesítés tekintetében a munkavállaló személyének különös jelentősége van, és nevezett szakszervezeti tisztségviselő nagyfokú elfogadottságát, közösségen belüli népszerűségét épp a választás eredménye bizonyítja. A másodfokú bíróság emellett vizsgálta, hogy a tervezett intézkedés elmaradása a felperes munkáltatónál aránytalanul súlyos hátránnyal járna-e. E körben feltárta, miszerint a felperes közzétette az üres álláshelyek listáját azzal a felhívással, hogy a betöltetlen munkakörökre az írásbeli jelentkezéseket, áthelyezési, illetve munkaszerződés módosítása iránti kérelmeket a humán partner részére kell megküldeni. T. T. J. jöllehet nem kezdeményezte a betöltetlen munkakörök egyike tekintetében sem az áthelyezését, illetve a munkaszerződése módosítását, ugyanakkor a másodfokú bíróság a felperes terhére értékelte, hogy együttműködési kötelezettsége ellenére meg sem kísérelte nevezettet másik betöltetlen munkakörben foglalkoztatni, ezért a jogerős ítélet jogi álláspontja szerint a felperes megalapozottan nem hivatkozhatott a perben arra, hogy az állásidőre történő bérfizetés részére aránytalanul súlyos hátrányt jelent, mert azt meg sem kísérelte elhárítani.

A jogerős ítélet ellen a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, melyben annak „megváltoztatását”, és keresete szerinti határozat hozatalát kérte.

A felperes hivatkozása szerint az eljáró bíróságok megsértették az Mt. 28. § (2) bekezdésében foglaltakat. Nem értékelték, hogy az alperesi tájékoztatás az egyetértő nyilatkozat megtagadásának tényleges indokait nem tartalmazta, mindössze T. T. J. személyére, betöltött egyéb érdekképviselői tisztségeire és munkájának elismertségére tett bizonytalan állításokat, így alperes nem tett eleget a törvényben előírt indokolási kötelezettségének. A felperes azt is sérelmezte, hogy az eljáró bíróságok elfogadták, miszerint nevezett munkaviszonyának megszüntetése akadályozná az alperes tevékenységét. E körben a felperes arra hivatkozott, hogy az alperesi szakszervezeti tagok bizalma független attól, hogy a szakszervezeti tisztségviselő munkaviszonya fennáll-e, nevezett a szakszervezeti tevékenységét munkaviszonya megszűnése esetén is el tudja látni.

A felperes szerint továbbá az eljáró bíróságok teljes mértékben figyelmen kívül hagyták, hogy T. T. J. a főbizalmi tisztet a felperes mellett a ... Zrt.-nél, a ... Zrt.-nél és a ... Zrt.-nél is betölti, így nem csak a felperessel szemben jár el szakszervezeti képviselőként, hanem valamennyi, a ... cégcsoportba tartozó társaságnál. Ezért a felperes szerint a munkaviszonyának megszüntetése nem érinti jelentősen sem az ő szakszervezeti tevékenységét, sem az alperes működését nem nehezíti el. Minthogy az egyet nem értés megalapozottságához szükséges Mt. 28. § (2) bekezdés a) pontja szerinti első, egyik konjunktív feltétel nem valósult meg, így a felperes szerint a második konjunktív feltétel vizsgálata mellőzhető lett volna. A másodfokú bíróság ugyanakkor jogszabálysértően járt el, amikor a további feltétel vizsgálata alapján vonta le jogkövetkeztetéseit. E körben a felperes azt hangsúlyozta, hogy csoportos létszámcsökkentést hajtott végre, és T. T. J. munkaköre megszüntetésre került. Nevezett részére több mint egy éve - bármiféle munkavégzési kötelezettség nélkül - személyi alapbért fizet, amely a munkáltató részére súlyos és aránytalan terhet jelent.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében - tartalma szerint - a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Legfelsőbb Bíróság megállapította, hogy a jogerős ítélet mind a tényállás, mind az abból levont jogi következtetés tekintetében helytálló és jogszerű.

A megtagadás indoka megítélésénél az összefoglaló megjelölésre vonatkozó ítélkezési gyakorlatot szükséges alkalmazni (LB MK 95. számú állásfoglalás).

Az alperesi tájékoztatás megállapíthatóan összefoglalóan tartalmazza a szakszervezetnek a tervezett munkáltatói intézkedéssel kapcsolatos álláspontját, az egyet nem értés indokait, melyet a felperes ezért kellő alap nélkül hiányolt. Az abban foglaltak alapján az eljáró bíróságok jogszabálysértés nélkül fogadták el a megtagadás összefoglaló indokának a hatékony érdekvédelmi tevékenységet végző T. T. J. választott szakszervezeti tisztségviselőnek az alperes szakszervezeti szerv zavartalan működésében betöltött kulcsszerepét, és ebből következően a szakszervezeti tevékenység elnehezülésére való utalást. Ezért a perben az Mt. 28. § (2) bekezdésének a) pontjában előírtakat kellett vizsgálni.

E szerint az indokolás akkor alapos, ha a tervezett intézkedés végrehajtása elnehezítené annak a szakszervezeti szervnek a működését, melyben a munkavállaló választott tisztséget visel, feltéve, hogy az intézkedés elmaradása a munkáltatóra nézve aránytalan, súlyos hátránnyal nem jár.

A tényállás alapján a jogerős ítélet helyes jogkövetkeztetéssel állapította meg az alperes által közölt tájékoztatás alapos voltát.

Az a körülmény, hogy a munkáltatónál működő szakszervezetnél munkaviszonyban nem álló személy is elláthatja a tisztséget, az egyetértési jog rendeltetésszerű gyakorlásával kapcsolatban nem értékelhető. A szakszervezet működésére tartozó kérdés, hogy a választott tisztséget ki látja el, a munkáltatóval munkaviszonyban áll-e. A tisztségviselő munkajogi védelme szükségtelen lenne, ha az érdekképviselő ellátásának zavartalanságát önmagában amiatt meg lehetne állapítani, hogy a szakszervezet a munkáltatóval munkaviszonyban nem álló személyt is megválaszthat tisztségre, illetve a tisztségviselő munkaviszony hiányában is el tudná látni az érdekvédelmi tevékenységét (BH 2001.492.).

A szakszervezeti tevékenység elnehezülése a perbeli adatok helyes, a Pp. 206. § (1) bekezdésének megfelelő mérlegelése alapján jogoszerű indoka volt az egyetértés megtagadásának. E körben jogszabálysértés nélkül volt értékelhető, hogy kiemelkedő érdekvédelmi tevékenységet végző, kifejezetten népszerű és elfogadott szakszervezeti tisztségviselő munkaviszonyát kívánta a felperes megszüntetni.

A felperes megalapozatlanul sérelmezte, miszerint az alperes a Pp. 164. § (1) bekezdése szerinti bizonyítási kötelezettségének nem tett eleget. Perbeli, felperes által sem cáfolt adat, miszerint T.

T. J. nemcsak a ...-nél főbizalmi, hanem az Üzemi Tanács elnöke, a Munkavédelmi Bizottság és a Központi Üzemi Tanács tagja, valamennyi a ... cégcsoporthoz tartozó társaságnál érdekvédelmi tevékenységet fejt ki, több, jelentős érdekvédelmi tevékenység fűződik hozzá (menetkedvezményekért, felperesi kft. kiszervezése elleni fellépés, országos mozgalommá nőtt mozgalom megindítása, „legaktívabb alapszervezet” pályázat stb.). Alperes által csatolt választási jegyzőkönyvek támasztják alá, hogy rendkívül népszerű, a választásokon a leadott szavazatok jelentős hányadát (83 %) megkapta, valamennyi választáson a legtöbb szavazatot. Mindezek alapján a szakszervezet működésében betöltött kulcsszerepe aggálytalanul bizonyított.

Az előbbiekre tekintettel az alperes alapos okkal, indokoltan ragaszkodik a főbizalmi választott tisztséget betöltő, aktív tisztségviselőjéhez. Ehhez képest az egyetértés pótlása az Mt. 28. § (2) bekezdés a) pontjának második fordulátán alapulhat. E körben a másodfokú bíróság helyesen egészítette ki a tényállást és az egyetértés pótlása, illetve annak elmaradása kölcsönös következményeinek felmérésével és egybevetésével jogszabálysértés nélkül vont le jogkövetkeztetését.

A másodfokú bíróság helyesen nem értékelte aránytalan érdeksérelemként, miszerint a felperes az addig üzemeltetésvezető munkakörben foglalkoztatott T. T. J.-et - a munkaköre megszüntetése miatt - 2009. június 22-től a munkavégzés alól felmentette és azóta részére állásidőt fizet.

A perbeli adatok szerint az üzemeltetésvezető munkakör ugyan megszűnt, de a felperesnél több betöltetlen munkakör is volt. Arra a körülményre, hogy T. T. J. nem kezdeményezte a munkaszerződése módosítását, illetve áthelyezését, a felperes megalapozottan nem hivatkozhatott. Ugyanakkor az alperes megalapozottan érvelt azzal, hogy a felperes azonos FEOR számmal, az üzemeltetésvezető munkakört létesítményfelelős munkakörre nevezte át, melyben a munkaköri leírás két pont kivételével megegyezik, és amely munkakört a műszaki főiskolai végzettséggel rendelkező T. T. J.-nek fel lehetett volna ajánlani. A felperes az alperes hivatkozását az elsőfokú tárgyalás berekesztését megelőzően nem vitatta (1.M.320/2009/8. számú jegyzőkönyv 3. oldal). A felperes ugyan hivatkozott arra, hogy a létesítményfelelős munkakörben olyan szakmai elvárások vannak, mellyel T. T. J. nem rendelkezik, ugyanakkor nem cáfolta az alperes azon érvelését sem, mely szerint az egykori üzemeltetési vezetők közül több olyan személyt is foglalkoztat létesítményfelelősként, akik hasonló szakmai végzettséggel rendelkeznek mint T. T. J. (3.Mf.25.657/2009/3. számú jegyzőkönyv 2. oldal). E körülményekre tekintettel a tervezett intézkedés elmaradása a munkáltatóra nézve a perben bizonyítottan

aránytalan súlyos hátránnyal nem járt. Az a súlyos hátrány, melyre hivatkozott, a saját magatartásának a következménye.

Ezért a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet - jogszabálysértés hiányában - a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A pernyertes alperesnek költségigénye nem volt, ezért ebben a kérdésben dönteni nem kellett, míg a felülvizsgálati eljárás illetékét a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése értelmében a felperes köteles az állam javára megfizetni, melynek mértékét a Legfelsőbb Bíróság az illetékről szóló 1990. évi XCIII. törvény 50. § (1) bekezdése és 39. § (3) bekezdés d) pontja alapján állapította meg.

Budapest, 2011. március 23.

Dr. Tálné dr. Molnár Erika a tanács elnöke, Dr. Stark Marianna s.k. előadó bíró, Dr. Földényi Gyuláné s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

bírósági tisztviselő